

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В.В. Докучаєва

Кафедра лісоуправління, лісоексплуатації
та безпеки життєдіяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

"28" серпня 2020р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ВК. 2.2.5 ЛІСОВИЙ КАДАСТР

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти – початковий (короткий цикл)

Галузь знань 20 "Аграрні науки та продовольство"
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 205 "Лісове господарство"
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма "Лісове господарство"
(шифр і назва програми)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

Факультет лісового господарства
(назва факультету)

Харків – 2020

Робоча програма "ЛІСОВИЙ КАДАСТР" для здобувачів галузі знань
(назва навчальної дисципліни)

20 "Аграрні науки та продовольство", спеціальності 205 "Лісове господарство" початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти, освітньо-професійної програми "Лісове господарство".

"27" березня, 2019 р. 21 с.

Розробник: Назаренко Віталій Васильович – канд. с.-г. наук, доцент кафедри лісоуправління, лісоексплуатації та безпеки життєдіяльності ХНАУ

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри лісоуправління, лісоексплуатації та безпеки життєдіяльності

Протокол від "25" серпня 2020 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри лісоуправління, лісоексплуатації та безпеки життєдіяльності

(В.В. Назаренко)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

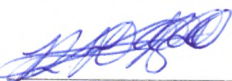
" 25 " серпня 2020 року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за спеціальністю 205 "Лісове господарство"

(шифр, назва)

Протокол від "28" 08 2020 року № 1

" 28 " 08 2020 року

/ Голова

(Ведмідь М. М.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3,0	Галузь знань <u>20 "Аграрні науки та продовольство"</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів 3	Спеціальність <u>205 "Лісове господарство"</u> (шифр і назва) Освітньо-професійна програма <u>"Лісове господарство"</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів 3		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6, самостійна робота - 7	Освітній рівень початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти	Загальна кількість годин	
		90	
		Лекції	
		14 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		- год.	
		Самостійна робота	
		60- год.	
		Індивідуальні завдання:	
		- год.	
		Вид контролю: поточний, залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни викладання та аналіз теоретичних основ, на яких ґрунтуються методики кількісних та якісних характеристик лісових ресурсів, надання студентам передових знань і оволодіння практичними навичками для майбутньої їх професійної діяльності.

Завдання.

- раціональне та ефективне використання лісових ресурсів;
- організація ефективної охорони та захисту лісів, відтворення лісових ресурсів;
- пріоритетність збереження біотичного та ландшафтного різноманіття лісів в повній відповідності з лісо рослинним потенціалом природно-кліматичних умов.

Вимоги до знань і умінь студента. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- етапи історичного розвитку кадастрової справи;
- характеристики діючих кадастрів природних ресурсів України;
- порядок ведення державного лісового кадастру та первинного обліку лісів;
- механізм грошової оцінки земель лісового фонду та лісових ресурсів;
- процедуру оцінки втрат та збитків завданих лісовому господарству вилученням земель, порушенням використання лісів;

уміти:

- застосовувати знання в своїй професійній діяльності;
- проводити матеріально-грошову оцінку лісових ресурсів;
- оцінювати вплив антропогенних факторів на лісовий фонд;
- організовувати ведення лісового господарства на засадах його сталого розвитку;

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Лісовий кадастр» здобувачі отримують компетенції:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

Загальні компетентності

6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

3. Здатність використовувати знання й практичні для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.

7. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.

Програмні результати навчання

4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.

7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

Міждисциплінарні зв'язки:

"Лісовий кадастр" – є вибірковою фаховою дисципліною для підготовки фахівців у галузі лісового господарства.

Під час її вивчення опираються на знання, одержані під час вивчення дисциплін, "Біометрія" та "Лісокористування".

Одночасно з вивченням дисципліни "Лісовий кадастр" здобувачі вивчають "Лісівництво", "Лісова таксація і лісовпорядкування", "Економіка, організація і планування лісового господарства".

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ПОНЯТТЯ ЛІСОВОГО КАДАСТРУ.

Тема 1.1. Історія розвитку кадастру. Земельний кадастр України основа лісового кадастру. Кадастри природних ресурсів України.

Тема 1.2. Організаційна структура лісового господарства України.

Структура лісового фонду України:

- функціональний розподіл лісів;
- структура земель лісового фонду;
- облікові одиниці в лісовому господарстві.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ДЕРЖАВНИЙ ЛІСОВИЙ КАДАСТР УКРАЇНИ.

Тема 2.1. Кількісні та якісні характеристики лісових ділянок.

Тема 2.2. Державний облік лісів. Державний лісовий кадастр України.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. НОРМАТИВНО-ГРОШОВА ОЦІНКА ЛІСОВОГО ФОНДУ

Тема 3.1. Рентні оцінки земель лісового фонду та лісових ресурсів.

Тема 3.2. Нормативно-грошова оцінка лісових ділянок.

Тема 3.3. Грошова оцінка лісових ресурсів та порядок визначення втрат та збитків завданих лісовому господарству вилученням земель, або зміною їх цільового призначення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі:					Усього	у тому числі:				
		Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття	Індивідуальні завдання	Самостійна робота		Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття	Індивідуальні завдання	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Поняття лісового кадастру.												
Тема 1. Історія розвитку кадастру. Земельний кадастр України основа лісового кадастру. Кадастри природних ресурсів України.	12	2	–	2	–	8						
Тема 2. Організаційна структура лісового господарства України. Структура лісового фонду	12	2	–	2	–	8						
Разом за змістовним модулем 1	24	4	–	4	–	16						
Змістовий модуль 2. Державний лісовий кадастр України.												
Тема 1. Кількісні та якісні характеристики лісових ділянок.	12	2	–	2	–	8						
Тема 2. Державний облік лісів. Державний лісовий кадастр України.	14	2	–	2	–	10						
Разом за змістовним модулем 2	26	4	–	4	–	18						

Змістовий модуль 3. Нормативно-грошова оцінка лісового фонду.												
Тема 1. Рентні оцінки земель лісового фонду та лісових ресурсів.	12	2	–	2	–	8						
Тема 2. Нормативно-грошова оцінка лісових ділянок.	14	2	–	2	–	10						
Тема 3. Грошова оцінка лісових ресурсів та порядок визначення втрат та збитків завданих лісовому господарству	14	2	–	4	–	8						
Разом за змістовним модулем 3	40	6	–	8	–	26						
Усього годин	90	14	–	16	–	60						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва модуля, теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1. Структура лісового фонду.			
1.1	Складання таблиць характеризуючи розподіл лісового фонду за категоріями земель.	2	
1.2	Складання таблиць класів віку	2	
Змістовний модуль 2. Державний лісовий кадастр України.			
2.1	Складання документації державного обліку лісів (форма №1, форма №2).	1	
2.2	Складання пояснювальної записки до документації державного обліку лісів	1	
2.3	Розрахунок втрат лісового господарства в наслідок зміни цільового призначення земель.	1	
2.4	Розрахунок збитків лісогосподарських підприємств в наслідок вилучення земель.	1	
Змістовний модуль 3.			
Нормативно-грошова оцінка лісового фонду.			
3.1	Матеріально грошова оцінка лісових ресурсів.	8	
Усього годин		16	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва модуля, теми	Кількість годин
1	Основні види обліку в народному господарстві.	4
2	Кадастри природних ресурсів України	5
3	Мета та завдання державного земельного кадастру	5
4	Основні категорії цільового призначення земель України	5
5	Грошова оцінка ростучих насаджень	4
6	Шляхи підвищення продуктивності лісів	4
7	Шляхи поліпшення якісного складу лісів	5
8	Комплексне лісогосподарське районування території України	5
9	Оцінка якості лісових земель	4
10	Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель	5
11	Регулювання використання природних ресурсів	5
12	Завдання та зміст організації лісового господарства	4
13	Право власності та право користування лісами	5
Усього годин		60

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1) Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – **словесні** (лекція, бесіда, розповідь); **наочні** – (ілюстрація, демонстрація, презентація), **практичні** (збір інформації, її мовна обробка).

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Лекція із застосуванням ігрових методів – застосовуються методи мозкової атаки, методи конкретних ситуацій та інші, коли здобувачі самі формулюють проблему і намагаються її вирішити.

Практичні заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачами відповідно до сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття - форма навчального заняття, що проводиться з окремими здобувачами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Рольові ігри (інсценізація) – форма активізації здобувачів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Консультація – форма навчального заняття, при якій здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні консультації, семестрові та екзаменаційні).

2) Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: **індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні**;

3) Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань – **репродуктивні та продуктивні** (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові);

4) Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота здобувача з навчальною та науковою літературою, текстами лекцій, підготовка до практичних занять, робота з комп'ютером, виконання письмових завдань.

8. Методи контролю

Система оцінювання знань та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань здобувачів проводиться у наступних формах:

1. Оцінювання роботи здобувачів під час проведення практичних занять;
2. Проведення проміжного контролю;
3. Проведення підсумкового модульного контролю;
4. Проведення підсумкового екзамену.

Поточне оцінювання знань та умінь здобувачів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовки здобувача до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи здобувача протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;

- проходження проміжного контролю;

- виконання модульного контрольного завдання.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології питань, що розглядаються;

- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладення матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії;

- вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувача або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена.

Проміжний тестовий контроль проводиться три рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань здобувачів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді заліку.

При оцінюванні знань і вмінь викладач дотримується таких правил:

Оцінка «відмінно» (90-100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (75-89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при вирішенні практичних завдань.

Підсумковий контроль включає два теоретичних питання. Підсумковий контроль не проводиться у випадку набору студентом недостатньої кількості балів за результатами поточного контролю, індивідуальної і самостійної роботи.

**Розподіл залікових кредитів за змістовими модулями та оцінювання знань і умінь здобувачів з дисципліни
«ЛІСОВИЙ КАДАСТР»**

за результатами проміжної атестації

Назва змістового модуля	Обсяг навчального навантаження, <i>акад. год</i>	Значимість змістового модуля у формуванні знань та умінь з дисципліни, %
	Обсяг залікового кредиту	
Поняття лісового кадастру	<u>24</u> 0,8	19
Державний лісовий кадастр України	<u>26</u> 0,9	20
Нормативно-грошова оцінка лісового фонду	<u>40</u> 1,3	31
Залік		30
Підсумкові значення показників з дисципліни	<u>90</u> 3,0	100

**Розподіл оцінки в рамках дисципліни
«ЛІСОВИЙ КАДАСТР»**

Поточне тестування							Залік	Сума
Змістовний модуль 1 19%		Змістовний модуль 2 20%		Змістовний модуль 3 31%			ПМК	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	10	10	10	10	10	30	

T1, T2, T3 – теми змістових модулів;

ПМКР – підсумкова модульна контрольна робота.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9 Методичне забезпечення

1. Підручники та навчальні посібники (за списком рекомендованої літератури)
2. Робоча програма «Лісовий кадастр» для підготовки ОС «Молодший бакалавр», зі спеціальності 205 «Лісове господарство».
3. Технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор).

10. Рекомендована література

Базова

1. Горошко М.П., Дзядевич Б.М., Ільків І.С. Основи лісового кадастру. Навчальний посібник. – Львів: РВВ НЛТУ України, 2008. – 186 с.
2. Ильев Л.И. Основы лесного кадастра.- М Лесн. промышленность. 1969.-128 стр.
3. Коваль Я.В., Антоненко І. Я. Економічна (грошова) оцінка природних ресурсів лісового фонду України: теорія, методологія, методика. - К.- РВПС України, 2004.- 163 с.
4. Лісовий кодекс України Чернігів – ЦНТЕІ, 2006.- 60 с.
5. Туркевич И.В. Кадастровая оценка лесов. – М.- Лесная промышленность, 1997.- 168 стр.
6. Туркевич И.В. Экономическая оценка лесных ресурсов. – М - ЦБНТИ-лесхоз, 1980.- 261 стр.

Допоміжна

7. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» / доступно з <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Земельний кодекс України / доступно з <http://zakon.rada.gov.ua>.

9. Інструкція «Про порядок ведення державного лісового кадастру і первинного обліку лісів». Затверджена наказом Держкомлісгоспу України 01.01.2010 р. № 298.

10. Нормативні акти щодо ведення державного обліку лісів і державного лісового кадастру. – К., 1995 – 36с.

11. Про розміри та порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню. Постанова КМУ від 17.11.1997 р. № 1279.

12. Про порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам. Постанова КМУ від 19.04.1993 р. № 284.

13. Про порядок нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель у межах населених пунктів). Наказ Державного комітету України земельних ресурсів, Міністерства аграрної політики України, Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України, Української академії аграрних наук від 27.01.2006 р. №18/15/21/11. Доступно з <http://dkzr.gov.ua/terra>.

14. Порядок поділу лісів на групи, віднесення їх до категорій захисності та виділення особливо захисних земельних ділянок лісового фонду. Затверджено Постановою КМУ від 27 липня 1995р. №557 – К., 1995 – 10с.

11. Інформаційні ресурси

1. Державне агентство лісових ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index>.

2. Википедия. Свободная энциклопедия. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ru.wikipedia.org/wiki/>

3. Лісовий кодекс України : редакція станом на 18 листопада 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-121>.

4. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.

5. Український лісовод [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lesovod.org.ua>

8. Червона книга України [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://redbook-ua.org>